

Haarlem

Gemeente Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Raadsfractie Actiepartij
t.a.v. J. Baaijens

Datum 28 november 2017
Ons kenmerk 2017/525260
Contactpersoon R.A.P.T. Blommaert
Doorkiesnummer 023-5113880
E-mail rblommaert@haarlem.nl
Onderwerp Beantwoording vragen actiepartij Schoterbrug

Geachte heer Baaijens

Op 2 november jl. heeft u vragen gesteld ex art. 38 RvO inzake Schoterbrug. Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven waarna het antwoord van het college volgt. Voor een compleet beeld van de context voegen wij uw brief bij deze antwoordbrief.

Bij de beantwoording van uw vragen hebben wij, waar mogelijk, aangegeven hoe dit hedendaags is geborgd om herhaling in de toekomst te voorkomen.

Vraag 1: Is het gebruikelijk dat een brug die wordt opgeleverd zoveel storingen veroorzaakt?

Het is niet gebruikelijk en zeker niet wenselijk dat een nieuwe brug zoveel storingen veroorzaakt. Uit de grafiek storingsoverzicht 2006-2017 is te herleiden dat het oplopen van het aantal storingen niet direct na oplevering op 6 juni 2009 begon, maar pas 3,5 jaar later in het begin van 2013. Dit valt onder andere te verklaren door het minimale onderhoud aan deze brug, veroorzaakt door de bezuinigingsmaatregel uit 2009. We kunnen vaststellen dat het presteren van de brug in de eerste 3,5 jaar voldeed aan de verwachtingen. Het minimaliseren van onderhoud was niet direct zichtbaar en manifesteerde zich later. Door het minimale onderhoud zijn de kwetsbare onderdelen eerder zichtbaar geworden. Al dan niet veroorzaakt door ongelukkige ontwerpkeuzes.

Borging

Binnen de gemeente Haarlem wordt gebruik gemaakt van een technisch programma van eisen. Dit is een dynamisch programma waar de leerpunten uit de evaluaties van projecten vertaald worden in technische eisen.

In de nieuwe procesbeschrijvingen en contracteisen met onze raamcontractantpartners voor groot onderhoud (SOPI-ROGO) is inmiddels geborgd dat onze onderhoudspartners (DDO- contracten voor dagelijks onderhoud) tijdens het

2017/525260

2

ontwerpproces worden geconsulteerd. Op deze manier worden de ervaringen/verbeterpunten uit het dagelijks onderhoud verwerkt bij nieuwe ontwerpen.

Vraag 1a: Welke specificaties zijn er gegeven voor beschikbaarheid van de brug bij het ontwerp van de brug? Wat is er afgesproken bij niet nakomen van die eisen?

In het Design & Construct contract waren geen beschikbaarheidseisen opgenomen gerelateerd aan storingen. Er zijn daarom ook geen afspraken gemaakt.

Borging

Tegenwoordig worden deze beschikbaarheidseisen wel opgenomen in de contracten voor de bouw of verbouw van dergelijke constructies. De eerste grote werken waarbij dit van toepassing was, waren de werkzaamheden aan de Buitenrustbruggen en de Figuebrug. Bij het vervangen van het basculedeel van de Prinsenbrug ging het om een inpassing van een constructief deel. Hierbij waren beschikbaarheidseisen niet van toepassing.

Vraag 1b: Welke specificaties zijn er gegeven voor beschikbaarheid van de brug bij de bouw van de brug? Wat is er afgesproken bij niet nakomen van die eisen?

In het Design & Construct contract waren geen beschikbaarheidseisen opgenomen na oplevering. Er zijn daarom ook geen afspraken gemaakt.

Borging

Tegenwoordig worden deze eisen wel opgenomen in de contracten voor de bouw of verbouw van dergelijke constructies.

Vraag 2: Hoe kan het dat er in zo'n korte tijd zoveel achterstallig onderhoud is ontstaan?

In 2008 is in het kader van de bezuinigingen besloten vanaf 2009 geen budgetverhogingen door te voeren voor areaaluitbreidingen.

Dit is in 2015 veranderd, in dat jaar is budget toegevoegd aan het nieuwe contract voor het dagelijks onderhoud (DDO) beweegbare bruggen. Volgens de normbedragen is voor dagelijks onderhoud € 41.000,- per jaar benodigd voor het dagelijks onderhoud aan de Schoterbrug.

Het gevolg van het niet verhogen van het onderhoudsbudget door areaaluitbreiding, was dat er in totaal minder onderhoud kon worden gepleegd aan alle beweegbare bruggen. Met een besparing op andere bruggen kon er binnen het bestaande budget enig onderhoud aan de Schoterbrug worden verricht. Het gevolg van deze werkwijze was onderhoudsachterstand aan alle beweegbare bruggen. Buiten dat de onderhoudsachterstand groter werd liep ook het aantal storingen aan de beweegbare bruggen op (zie grafiek).

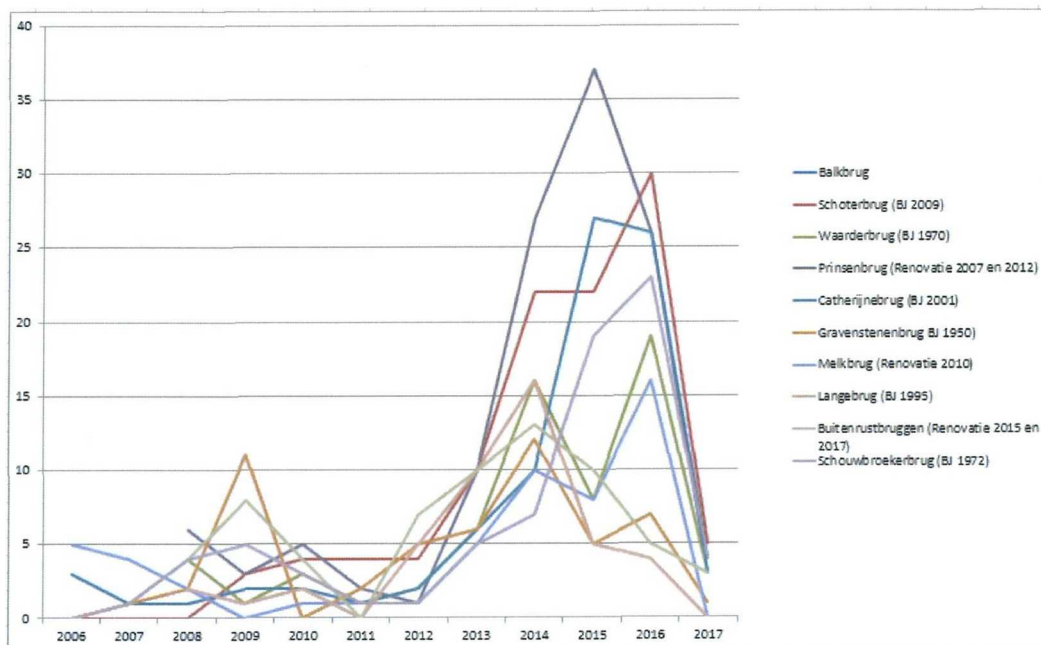

Haarlem

2017/525260

3

Inmiddels is deze trend van oplopende storingen doorbroken omdat er in de kadernota's van 2016 en 2017 budget beschikbaar is gesteld om het achterstallig onderhoud te verhelpen en optimalisaties door te voeren.

Grafiek: storingsoverzicht 2006-2017

Borging

Tegenwoordig wordt bij areaaluitbreidingen of -veranderingen bij de kredietaanvraag ook het benodigde beheerbudget aangevraagd. Op deze manier wordt voorkomen dat er geen onderhoudsbudget is wanneer het areaal in gebruik wordt genomen. Het budget wordt dan uiteindelijk geactiveerd middels de kadernota's.

Vraag 2a: Wie is hier verantwoordelijk voor?

In het kader van de bezuinigingsopdracht is in de kadernota van 2008 voorgesteld om vanaf 2009 geen areaaluitbreidingen toe te voegen aan het dagelijks onderhoudsbudget. De verwachting was dat de wijzigingen binnen het totale areaal van Haarlem in balans waren. Soms was er sprake van areaaluitbreiding, in andere gevallen viel er areaal weg.

Vanwege bovengenoemd besluit is in de projectopdracht van de Schoterbrug geen substantiële verhoging van het beheerbudget opgenomen voor areaaluitbreiding en is geen extra beheerbudget aangevraagd. Destijds is ook niet voor de bouw van de Schoterbrug vooraf het onderhoudsbudget bepaald. Achteraf kunnen we stellen dat onvoldoende is voorzien dat hierdoor het achterstallig onderhoud zo snel zou oplopen.

Borging

Sinds 2009 dient in de kredietaanvraag ook een onderhoudsparagraaf met benodigd beheerbudget te zijn opgenomen.

Vraag 2b: Kunnen de kosten voor dit extra onderhoud worden verhaald op deze partij?

Nee, dat is niet mogelijk. De gemeente Haarlem heeft er zelf voor gekozen minimaal onderhoud te plegen. Daarmee voldoen we niet meer aan de garantievoorzwaarden.

Borging

Bij elke significante wijziging aan areaal, waarbij techniek een grote rol speelt, wordt standaard in de ontwerpfase al een beheer en onderhoudsplan gevraagd. In dit plan wordt beschreven welk onderhoud minimaal moet worden gepleegd om aanspraak te houden op alle garanties.

Vraag 3: In hoeverre is de bouwer van de brug aansprakelijk (gesteld) voor gebreken na de oplevering?

Er waren geen gebreken bij de oplevering. Alles is conform contract gebouwd en opgeleverd.

Borging

Door het onderhoud conform de garantiebepalingen uit te voeren is het mogelijk om ook aanspraak te maken op eventuele garanties. De kans op gebreken wordt verkleind door de procesmatige aansturing van het contract en de samenhang tussen dagelijks onderhoud en groot onderhoud zoals omschrijven bij antwoord 1.

Vraag 4: Welke bedrijven hebben sinds 2009 het onderhoud aan de brug uitgevoerd?

Spaarnelanden, EPMC en Strukton Worksphere.

Vraag 4a: Hoe kan het dat de gemeente extra geld uittrekt voor onderhoud?

In het bovenstaande stuk is duidelijk gemaakt dat er niet voldoende geld is geweest voor regulier onderhoud, wat tot gevolg had dat het aantal storingen aan de Schoterbug en andere bruggen op liep. Met dit extra budget moest het achterstallig onderhoud worden ingelopen. Ook de Industriekring Haarlem had aangegeven dat bedrijven in de Waarderpolder hinder ondervonden door de vele storingen.

Borging

Zoals bij vraag 2b is aangegeven wordt nu ook geld voor dagelijks onderhoud geraamd. Daardoor zal minder snel achterstallig onderhoud optreden.

De gemeente Haarlem zit nu middenin een transitiefase naar assetmanagement. Een integrale manier van managen van objecten. Binnen de gemeente is momenteel een

Haarlem

2017/525260

5

onderzoek gaande om te kijken welke stappen er nog moeten worden ondernomen om te spreken van assetmanagement.

Assetmanagement brengt de totale levenscyclus van objecten in kaart. Het helpt ons gefundeerde keuzes te maken om iedere euro optimaal te benutten vanaf de geboorte tot de sloop van een object.

Vraag 4 b: Dat is toch voor risico van de huidige gecontracteerde onderhoudspartij binnen het daarvoor bestemde budget?

Het huidige DDO-contract gaat uit van dagelijks onderhoud. De maatregelen die benodigd zijn vallen niet onder dagelijks onderhoud maar onder groot onderhoud. Het achterstallig onderhoud kon niet worden waargenomen door visuele inspecties. Lopende het dagelijks onderhoud heeft onze huidige onderhoudspartner het achterstallig onderhoud waargenomen en ondervonden. De onderhoudspartner heeft hier in het laatste kwartaal 2015 melding van gemaakt. Vervolgens is er direct budget aangevraagd in de kadernota 2016. Vanaf juli 2016 is de achterstand met deze beschikbare budgetten uit de kadernota's van 2016 en 2017 aangepakt. Het gevolg is inmiddels duidelijk met een storingsafname van 50% (waar het wegverkeer hinder heeft ondervonden). Tot het moment van schrijven hebben er slechts 12 storingen (op het totale areaal) plaatsgevonden in 2017, waarbij hinder voor het wegverkeer is opgetreden.

Vraag 5: Wie is verantwoordelijk voor de ongelukkige ontwerp keuzes? En wie is daarvoor aansprakelijk?

In de contractvorm (Design en Construct) waaronder de brug tot stand is gekomen is de vraag functioneel uitgevraagd. Vervolgens was het aan de bouwer hoe hij deze functionele vraag invulde binnen de door de gemeente opgestelde eisen. De gemeente heeft diverse eisenpakketten met het contract verbonden waaraan de bouwer zich diende te houden. De aannemer dient bij een dergelijk contract de brug te ontwerpen en te bouwen binnen de gestelde eisen. Tijdens het bouwproces dient de aannemer het ontwerp ter acceptatie aan te bieden bij de gemeente. Deze toetst vervolgens of het ontwerp aan de gestelde eisen voldoet. Door het ontwerp te accepteren geeft de gemeente aan dat de aannemer verder kan met zijn bouwproces.

In alle contractvormen is het zo dat de opdrachtgever beschrijft wat het eindresultaat moet zijn zonder voor te schrijven welke materialen en onderdelen moeten worden gebruikt. Het is niet toegestaan leveranciers en producenten voor te schrijven. Een voorkeur aangeven mag wel, maar de aannemer mag hier een gelijkwaardig alternatief voor gebruiken. De opdrachtgever krijgt dus altijd wat hij vraagt maar heeft bijvoorbeeld geen invloed op materialen en producten.

Borging

Door het evalueren van projecten en het bijhouden van een actueel technisch programma van eisen worden verbeteringen nu steeds doorgevoerd binnen de gemeente.

Vraag 5a: In hoeverre is de ontwerper van de brug aansprakelijk gesteld voor gebreken na oplevering?

Er zijn meerdere ontwerpende partijen in dit geval, maar geen van de ontwerpers is aansprakelijk omdat de gemeente Haarlem de diverse ontwerpen heeft geaccepteerd, goedgekeurd en in beheer heeft genomen. De ontwerpende partijen zijn daarmee niet aansprakelijk te stellen.

Borging

Binnen de gemeente wordt gebruik gemaakt van een technisch programma van eisen. Dit is een dynamisch programma waar de leerpunten uit de evaluaties van projecten vertaald wordt in technische eisen.

In de processen en contracteisen met onze raamcontractanten voor groot onderhoud (SOPI-ROGO) is geborgd dat onze onderhoudspartners (DDO contracten voor dagelijks onderhoud) tijdens het ontwerpproces worden geconsulteerd. Op deze manier worden de ervaringen/verbeterpunten uit het dagelijks onderhoud verwerkt in de ontwerpen.

Vraag 6: Wat is de reden dat het onderhoud en het inspecteren van de brug bij één holding zijn ondergebracht die bovendien dezelfde holding is die de brug gebouwd heeft?

Antea en Strukton vallen onder één holding, maar opereren autonoom. De gemeente Haarlem heeft Antea ingehuurd vanwege de expertise die dit bedrijf op dit gebied in huis heeft. Antea was ook eerder betrokken bij het herstel van de brandschade. Daarnaast heeft Antea de nul-inspectie bij aanvang van het contract uitgevoerd en is inhoudelijk bekend met de bruggen.

Vraag 7: Is het College het met Actiepartij eens dat het niet verstandig is om de bouw, de inspectie en het onderhoud door één partij (holding) te laten doen, vanwege commerciële belangen?

In 2005 was de realisatieoverkomst samen Strukton Bouw B.V. voor de bouw van Land in Zicht getekend. Binnen dit project diende ook een oeververbinding te worden gerealiseerd. Binnen de realisatieovereenkomst is voor de bouw van deze oeververbinding “Schoterbrug” een Design en Construct contract opgesteld volgens de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor Geïntegreerde Contractvormen (de uav-gc2005). Dit aanvullende contract voor de bouw van de Schoterbrug is in 2008 ondertekend en maakte onderdeel uit van de realisatieovereenkomst uit 2005. Het dagelijks onderhoud aan beweegbare bruggen in Haarlem is aanbesteed in 2014.

Haarlem

2017/525260

7

Beide aanbestedingen zijn conform de geldende aanbestedingsregels op de markt gezet, beide middels Europese aanbestedingen. Strukton Bouw B.V. heeft de brug gebouwd. Sinds 2015 is Strukton Worksphere B.V. onze onderhoudspartner. Afgelopen jaar is er een inspectie uitgevoerd door Antea (onderdeel van Oranjewoud N.V.)

Ten tijde van de aanbesteding van de bouw van de Schoterbrug waren Oranjewoud Ingenieursbureau en de Strukton-groep aparte bedrijven waarbij Strukton geen onderdeel uitmaakte van de Oranjewoud NV. In 2010 heeft Oranjewoud N.V. de Strukton-groep overgenomen. Oranjewoud Ingenieursbureau is later veranderd in Antea. Strukton Bouw B.V., Strukton Worksphere B.V. en Antea zijn aparte bedrijven binnen één holding Oranjewoud N.V. Antea heeft de inspectie uitgevoerd vanwege de specifieke kennis. Er is geen sprake van belangenverstrengeling.

Vraag 8: Stelt het College beleid voor om deze gang van zaken in de toekomst te voorkomen? En, zo ja wat is dat dit beleid.

De gemeente volgt hierin de eisen uit de Aanbestedingswet. In principe mogen alle partijen aan openbare aanbestedingen meedoen. Uitzondering daarop zijn partijen die betrokken zijn geweest bij de voorbereiding. Vanwege de toepassing van het gelijkheidsbeginsel moet een marktpartij worden uitgesloten als deze tijdens de voorbereiding van de opdracht een kennisvoorsprong heeft gekregen die onevenredig groot is en bij aanbesteding niet meer ongedaan kan worden gemaakt.

In dit voorbeeld: Antea kon aantonen dat ze onafhankelijk van het moederbedrijf opereerden. Daarmee is het voor de gemeente onmogelijk om Strukton Worksphere uit te sluiten van aanbestedingen waarvoor Antea de voorbereiding heeft gedaan.

Borging

Het bovenstaande wordt contractueel vastgelegd bij het aantrekken van een voorbereidende partij of de gemeente geeft conform de aanbestedingswet de voorbereidende partij de gelegenheid aan te tonen dat zijn betrokkenheid geen onevenredige belemmering oplevert voor de concurrentie.

Vraag 9: U heeft op een later moment verzocht het inspectierapport te ontvangen.

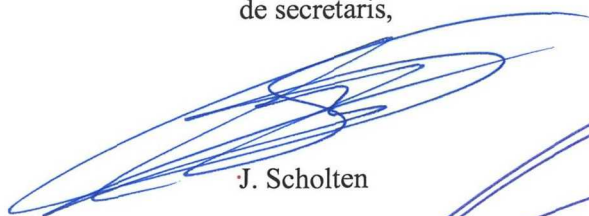
Het inspectierapport is in concept gereed, maar nog niet met betrokkenen besproken.

Hoogachtend,

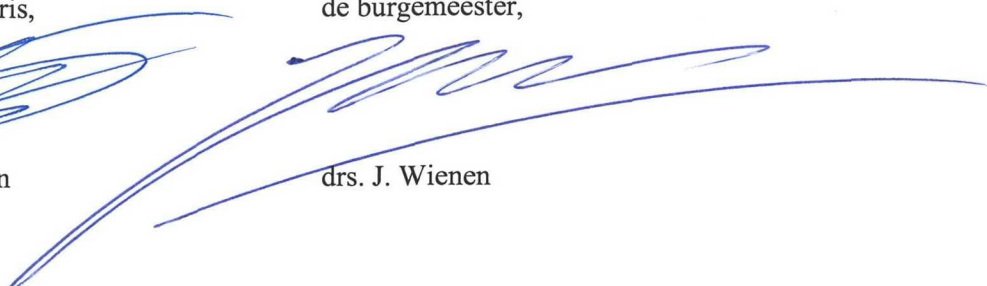
Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

J. Scholten

drs. J. Wienen